

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 29 marca 2023 r.,
w sprawie **J. G.**,
oskarżonego z art. 279 § 1 k.k. i in.
skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonego,
na wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie,
z dnia 17 października 2022 r., sygn. akt VII Ka 717/22,
uchylający w części wyrok Sądu Rejonowego w Biskupcu z dnia 10 maja 2022 r.,
sygn. akt II K 78/20 i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

postanowił

- 1. oddalić skargę obrońcy oskarżonego J. G.;**
- 2. obciążyć oskarżonego kosztami postępowania skargowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Biskupcu wyrokiem z dnia 10 maja 2022 r., sygn. akt II KK 78/20, uniewinnił oskarżonego J. G. od wszystkich zarzucanych mu czynów z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i innych, które zostały szczegółowo opisane w pkt. I-VII aktu oskarżenia. Tym samym wyrokiem za winnego popełnienia przestępstw, opisanych w pkt. II-VII a/o został skazany oskarżony D. A., któremu zarzucano działanie wspólnie i w porozumieniu z J. G., oskarżony ten został uniewinniony od popełnienia czynu opisanego w pkt I a/o oraz skazany za inne czyny, których dopuścił się sam.

Apelację od wyroku Sądu I instancji wniósł Prokurator Rejonowy w Biskupcu, zaskarżając go w całości na niekorzyść oskarżonego J.G., zarzucając obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 7 k.p.k. Podnosząc powyższy zarzut, który został szczegółowo opisany w apelacji, Prokurator Rejonowy w Biskupcu wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości względem oskarżonego J. G.. Prokurator zaskarżył wyrok również na niekorzyść D. A..

Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 17 października 2022 r., sygn. akt VII Ka 717/22, uchylił zaskarżony wyrok wobec oskarżonego J.G. w zakresie dotyczącym czynów zarzucanych w pkt I, II, III, IV, V, VI, VII aktu oskarżenia, przekazując sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Biskupcu do ponownego rozpoznania. Sąd odwoławczy uchylił także wyrok Sądu I instancji w stosunku do D. A. w zakresie pkt. I a/o oraz w pozostałym zakresie częściowo go zmienił.

Skargę na wyrok Sądu odwoławczego wniósł obrońca oskarżonego J. G., zaskarżając go w całości, zarzucając naruszenie:

„art. 437 § 2 k.p.k. i art. 454 § 1 k.p.k. poprzez uchylenie w części zaskarżonego apelacją wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania w celu ponowienia analizy materiału dowodowego w odniesieniu do czynów zarzucanych oskarżonemu J. G. ze względu na stwierdzenie wystąpienia względnych przyczyn odwoławczych z art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. przyjmując za podstawę orzeczenia art. 454 § 1 k.p.k., podczas gdy w realiach sprawy przesłanka nie zachodziła, ponieważ Sąd Okręgowy w Olsztynie nie usunął we własnym zakresie stwierdzonych uchybień, o których mowa w art. 438 k.p.k., oraz nie dokonał oceny dowodów odpowiadającej wymaganiom art. 7 k.p.k.”.

Stawiając powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Olsztynie w części dotyczącej uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w zakresie dotyczącym oskarżonego J. G..

W odpowiedzi na skargę prokurator Prokuratury Okręgowej w Olsztynie wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga obrońcy oskarżonego J.G. okazała się bezzasadna, w związku z czym należało ją oddalić na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

Zgodnie z art. 539a § 3 k.p.k. skarga na wyrok sądu odwoławczego uchylającego wyrok sądu pierwszej instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Zasadność skargi może zatem wynikać z braku zaistnienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej lub konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości czy też naruszenia przez sąd odwoławczy reguły *ne peius*, o której mowa w art. 454 k.p.k.

O konieczności wydania wyroku kasatoryjnego przez sąd odwoławczy ze względu na regułę *ne peius* można zasadnie twierdzić, gdy niemożliwe jest skazanie przez Sąd odwoławczy oskarżonego, który został w postępowaniu pierwszoinstancyjnym uniewinniony lub w stosunku, do którego postępowanie umorzono. W takim przypadku kontrola skargowa dokonywana przez Sąd Najwyższy obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania art. 454 k.p.k. z punktu widzenia realizacji przesłanki, że sąd odwoławczy „nie może skazać oskarżonego”. Spełnienie tego warunku wymaga wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie nie jest dopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz takiego orzekania (zob. np. postanowienie SN z dnia 25 czerwca 2020 r., sygn. akt V KS 10/20).

W niniejszej sprawie oskarżony J. G. został uniewinniony przez Sąd I instancji od zarzucanych czynów ze względu na brak dowodów na sprawstwo – z wyjątkiem wyjaśnień drugiego z oskarżonych, D. A.. Wyjaśnienia D. A. zostały jednak uznane przez Sąd Rejonowy w Biskupcu w tym zakresie za niewiarygodne. W konsekwencji wniesionej przez oskarżyciela publicznego apelacji Sąd odwoławczy uznał, że Sąd I instancji niezasadnie nie dał wiary wyjaśnieniom D. A.. Sąd odwoławczy w szczególności stwierdził, że całokształt zgromadzonego materiału dowodowego nie świadczy o nieprawdziwości jego wyjaśnień na temat udziału w popełnieniu przestępstw przez oskarżonego J. G..

Nie budzi zatem wątpliwości, że podstawą uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania było ograniczenie określone w art. 454 k.p.k. Sąd II instancji, dokonując oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie przez pryzmat podniesionego w apelacji prokuratora zarzutów obraży art. 7 k.p.k. i błędu w ustaleniach faktycznych, doszedł do konkluzji odmiennych niż Sąd *a quo*. Sąd odwoławczy wyraźnie stwierdził, że „wszechstronna logiczna wymowa całokształtu odpowiedniego materiału dowodowego oraz wyłaniających się z niego okoliczności uwzględniająca przy tym wszystkie zależności między poszczególnymi dowodami prowadzi do przekonania, iż obydwaj oskarżeni we wskazanym zakresie dopuścili się popełnienia zarzucanych im czynów” (str. 10 uzasadnienie wyroku Sądu II instancji).

Sąd odwoławczy zobowiązany jest wyraźnie uargumentować, iż na podstawie zgromadzonego w sposób prawidłowy materiału dowodowego nie ma możliwości wydania wyroku uniewinniającego (zob. postanowienie SN z dnia 14 kwietnia 2021 r., sygn. akt IV KS 9/21). Należy stwierdzić, że w zaskarżonym wyroku Sąd dochował powyższego obowiązku, przedstawiając argumenty przemawiające za wiarygodnością wyjaśnień oskarżonego D. A. co do sprawstwa J. G.. Rację ma prokurator podnosząc w odpowiedzi na skargę, że zmiana treści wyjaśnień D. A., co do osoby trzeciego sprawcy jednej z kradzieży z włamaniem nie powinna świadczyć o zupełnym braku ich wiarygodności. Przeciwnie, wyjaśnienia w pozostałym zakresie znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym. Istotne w tym kontekście jest oparcie się o zeznania K. K., świadczące o złożeniu przez D. A. wyjaśnień obciążających oskarżonego J. G. spontanicznie, a nie pod wpływem nacisków. Sąd tym samym szczegółowo ocenił zależność pomiędzy dowodami, co doprowadziło go do przekonania o konieczności wydania wyroku skazującego wobec oskarżonego J. G..

Skarżący nie dopełnił tymczasem obowiązku wykazania, że Sąd odwoławczy uchylając wyrok Sądu I instancji i przekazując sprawę J. G. do ponownego rozpoznania naruszył art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. Wyraźnie należy podkreślić, że twierdzenia przedstawione w skardze zawierają sprzeczności: z jednej strony skarżący twierdzi, że „Sąd odwoławczy nie powinien stawiać kategorycznych stwierdzeń o popełnieniu przez oskarżonego czynu zabronionego”,

z drugiej zaś, że „z uzasadnienia wyroku wyłania się jedynie wątpliwość Sądu odwoławczego co do trafności rozstrzygnięcia Sądu I instancji, jednak wątpliwości tych Sąd nie próbował sam wyjaśnić”. Przytoczona teza musi ponadto budzić zdziwienie, skoro Sąd odwoławczy wyraźnie zaznaczył, że w jego ocenie, którą poparł szczegółową analizą dowodów, oskarżonemu J. G. należy przypisać odpowiedzialność karną za zarzucane czyny. Nie ma więc racji skarżący uznając – bez uzasadnienia – że Sąd w zaskarżonym wyroku nie dokonał dokładnej analizy materiału dowodowego. Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd wyraźnie wskazał przesłanki świadczące o sprawstwie oskarżonego J. G..

Skuteczność skargi na wyrok sądu II instancji, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, jest uzależniona od udowodnienia przez skarżącego, że wydanie - na etapie postępowania apelacyjnego - orzeczenia kasatoryjnego naruszało art. 437 k.p.k., m.in. wskutek nieprawidłowej oceny dowodów. W świetle art. 539f w zw. z art. 536 k.p.k. to na skarżącym spoczywa zatem ciężar wykazania uchybień sądu odwoławczego. W niniejszej sprawie obrońca oskarżonego J. G. nie sprostął tym wymogom, ograniczając się do niczym niepopartych twierdzeń o nienależytej kontroli instancyjnej Sądu Okręgowego w Olsztynie. W związku z tym skargę należało oddalić jako oczywiście bezzasadną.

Wskazać jednak należy, że to Sąd Rejonowy, po przeprowadzeniu postępowania dowodowego i prawidłowej ocenie dowodów wyda decyzję co do ewentualnego zawinienia oskarżonego.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 636 § 1 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.